

Baraka, Laana na Injili ya Neema

Utangulizi:

Mfundihso yaliyozoeleka kabisa ya madhehebu na ya Kikristo na Wachungaji wa Kikristo ni yale mafundisho ya agano la kale ya Baraka na Laana. Japo kuwa mafundisho haya yako katika agano la kale lakini ni kivuli cha kile kilichotimizwa na kazi ya Kristo pale msalabani. Yesu Kristo alifanmyika laana kwa ajili yetu pale msalabani na matokeo yake ni kwamba hakuna Baraka nje yake yeye na hakuna laana tena kwetu kutoka kwake. Kwa sababu kuna halki kubwa ya kutokuelewa maandiko haya yafuatayo ni maelezo yanayoonesha ukweli wa kweli hizi za Biblia.

Tii, Utii

Kile kilicho katika wazo la laana na Baraka ni swala la kutii na kutokutii. Katika “Agano la Kale” liko karibu sana na neno “Kusikia”. Kutii ni mwikio sahihi wa kukubali sauti, mwito au neno la Mungu. Katika wazo la Agano la kale ni kwamba waweza kusikia sauti ya Mungu au Neno La Mungu na usitii kile anachokikusudia. Mungu anaposema unategemea “Kusikia” au kutii. Hii inaeleza kwa nini neno Kutii katika Kiyunani kwenye agano jipya linamaanisha, “Kusikia kwa hali ya juu.” Kwa hiyo kusikia Neno la Mungu ni kutii neno la Mungu. Pia katika Agano la Kale hakuna neno kutokutii bali kuaneneno “Kukaidi” au “Kuasi” ndiyo yametumika.

Tumaini na Utii

Katika Agano la Kale Kutii kabisa kumeunganishwa na unyenyekevu wetu na tumaini lisilo na masharti la agizo la Mungu. Huu muungusnikano wa Kutumaini na kutii ulianza katika bustani ya Edeni. Hapo tunaona Adamu akiishi katika matumaini kamili katika Mungu katika kumpatia mahitaji yake yote. Adamu aliishi kwa furaha na baba yake akimtumainia Mungu na kumpenda Mungu. Tunamwona kwa unyenyekevu akumfurahia Mungu. Adamu na Eva waliona kiwango kikubwa cha ukuu wa Mungu katika kumpenda kwake na kuhusika. Tumaini hili kamili lilionekana katika utii wao kwa yale ambayo Mungu aliwaomba wafanye. Kabla hawajaanguka mahusiano yako ya mwanzo kutumaini na kutii kwao ilikuwa ni kielelezo kikubwa katika mkaisha ya mwanadamu.

Hili ni somo kwetu sote. Kutokutumaini ni mlango wa kutokutii. Nyoka alipokuja kwa Eva lengo lake ilikuwa ni kuleta kutokutumaini ukuu wa Mungu. Silaha yake ilikuwa ni mashaka. Anataka tuwe na mashaka na kupoteza matumaini ya kwamba Mungu ni nani. Shetani mara zote anataka tusitumaini ukuu wa Mungu, huruma ya Mungu au shauku zake juu yetu. Tafakari juu ya hili. Adui akikupata na kukufanya usitumainie ukuu wa Baba ujue utajaribiwa usiwe na matumaini na usitii. Kwa Nini? Kwa sababu kama Mungu hana Nguvu zote kwa hiyo hawezi kutuongoza. Hawezi kubadili hali ya michanganyiko iliyo katika maisha yetu. Shetani mara zote anajaribu kututoa katika kumtumaini Mungu. Kama hutatumainia huruma yake, utanza kumchakachua kwa kuingilia nguvu zake. Na mwisho Shetani atanza kutujaribu kuwa na mashaka juu ya shauku za Mungu alizo nazo kwa ajili yetu. Adui anatuambia kwamba Baba alishatuacha, na

kabisa hashughuliki na mambo ya mwanadamu. Hana shauku wala makusudi kwa ajili yetu. Tunapoanza kuamini uongo huu tunakuwa hatumtumaini Mungu kutawala maisha yetu. Anachotuachia ni ule uchakachujaji kwa kutumia utii wetu kama silaha ya kumwendesha yeye kwa namna Fulani.

Imani na utii

Katika maandiko wazo la kumtumaini Mungu ni pana na limetazamwa kama “kuamini” Mungu. Imani na utii yanahusiana kwa ukaribu sana. Mfano mzuri wa kuamini unaoleta utii ni ule wa Ibrahimu katika mwanzo 15. Ibrahimu ana miaka 99 na mke wake Sara ni tasa. Mungu anamwambia Ibrahimu kwamba Uzao wake utakuwa mwingi kama nyota za angani. Ibrahimku aliposikia maneno ya Mungu maandiko yanasema, “*Akamwamini Bwana naye akamhesabia jambo hili kuwa haki.*” (**Mwanzo. 15:6**) Paulo ananukuu mstari huu katika Warumi **Warumi 4:3** kuonesha kwamba kumwamini Mungu kumedhihirishwa na utii. Pointi ya Paulo ni kwamba utii wa Ibrahimu ulitokana na imani yake (tumaini) katika Mungu.

Tunaposoma kwa makini kitabu cha Yakobo tunaelewa kwamba tumaini la kweli/ imani katika mungu huleta matendo mema. Imani hizi/matendo haya ni utii wa imani, tazama **Yakobo 2:26**. Imani katika Mungu inaleta utii safi.

Utii bila Imani

Tunachojifunza kutoka katika hili ni kwamba utii wowote tunaoutoa kwa Munguambao hautokani na Mungu wetu tunayemtumainia ni uovu. Unakuwa umejaa, ubinafsi, majivuno na kujitawala. Kwa huzuni kabisa Wakristo wengi wameendelea kutoa utii wa uongo kwa Mungu unaotokana naroho ya udini usio muheshimu Baba yetu wa Mbinguni. Kiukweli utii unaotokana na kutokutumaini umetengenezwa na dini za hapa duniani. Kutii ili umfrahishe Mungu, ili kupata kitu kizuri kutoka kwa Mungu au kumchakachua Mungu hakuwezi kuleta ushirika na Mungu.

Kutokutumaini na Utii usio kweli

1. Hofu kama Msukumo:

Kutii kwingi kwa Mungu kunatokana na kumwogopa Mungu. Inaonekana Mungu kama ni Gaidi aliye na shauku ya kutuadhibu na hawezi kutusamehe. Wale wanaotii kwa sababu ya hofu ya jehanamu au hukumu zingine kamwe hawajauona uso wa Mungu katika Uso wa Yesu Bwana wetu aliyeteseka. Tunapotumika kwa hofu ya kuhukumiwa, kunaonesha kutokuamini msalaba wa Kristo unaotufanya tuwe “sawa” katika macho ya Mungu.

2. Wajibu kama Msukumo:

Mtume Yohana Anawaelezea watu wanaodhani maagizo ya Mungu ni kama mzigo wa kutunza. Katika **1st Yohana 5:3**, anasema Amri za Kristo si “kitu cha kuhuzunisha” au mzigo mzito. Hizi dini zote tulizojihararishia zinaangalia sana na kukuwekea alama nyingi juu ya siku zako zilizoenda vizuri na siku zako ambazo hazikwenda vizuri wakidhani utii ni wajibu au mzigo tunaopaswa kuubeba au kufanya kila wakati. Yohana nasema kwa kuwa tumekwisha kuona upendo wa Mungu katika Kristo amri zake si mzigo tunaopaswa kuubeba bali ni fursa ya kuonesha furaha yetu katika kumtumikia yeye. Utii unaotokana na Yeye kweli kabisa ni Utii wa Agano jipya.

3. Kushitakiwa Moyoni & Aibu kama msukumo:

Kustakiwa moyoni na kuona haya ni kama ndugu. Vyote viwili ni vibaya! Unaposhitakiwa moyoni na ukashindwa kutekeleza kunaleta aibu. Kuona aibu ni kushatkiwa moyoni kunakofanya uharibifu. Kuna wakristo wengi sana mabyo wamekufa tayari ambayo utii wao ni kwasababu ya kushtakiwa moyoni na wamesukumwa kufanya kwa sababu wanahisi wameharibu upendo na Rehema za Mungu. Utii wao ni majuto, matabiko na umejawa na kujutia. Wanajua kwamba laana ya Mungu iko karibu tu kuwafikia.

4. Uchakachuaji kama msukumo:

Kuna waumini wachache wanaokiri kwamba wamejaribu kumchakachua Mungu lakini wako wengi sana wanamchakachua Mungu mara kwa mara. Kutokutuaini kwao ni kama mchezo uliochezwa kama hivi - “Mungu, Kama nitafanya hivi, umestahili na unatakiwa ufanye hivi.” Naweza kumfanya Mungu anitumikie kwa kutii sheria Fulani Fulani alizoziweka. Kwa mfano; Wachakachuaji hutumia **Luka 6:38** kama sababu ya theologia ya Toa upate“”. Wanafikiri kwamba wanaweza wakamfanya Mungu kama mashine ya bahati nasibu inayotekeleza kile wanachokitaka. Wanatoa (Utii) wakitegemea kupata zaidi ya kile walichotoa – zaidi ya mara mia. Wale anaotaribu uchakachuaji huu wanakwepana kabisa na maana ya mazingira ya kifungu cha Luka 6:38 ambayo ni kuwapenda adui zako, kuwaombea, na kuwafanyia wengine kama wewe unavyopenda kufanyia (**Luka 6:31**)

Bora kuliko dhabihu

Kwa mfano, Mungu alimwambia mfalme sauli baada ya kushindwa kutii kwa kutoa dhabihu za dini yake kama kitu kitakachosimama kwa niamba yake katika kutii sauti ya Mungu, “Je Bwana huzipenda sadaka za kuteketezwa na dhabihu sawa sawa na kuitii sauti ya Bwana? Angalia kutii ni bora kuliko dhabihu, na kusikia kuliko mafuta ya beberu. Kwani kuasi ni kama dhambi ya uchawi na ukaidi ni kama ukafiri nha vinyago kwa kuwa umelikataa Neno la Bwana yeye naye amekukataa wewe nawe usiwe mfalme
. ”**1st Samweli 15:22-23.**

Watu wa dini humpatia Mungu aina Fulani ya utii unaotokana na aibu, kuishtakiwa moyoni, wajibu, woga au uchakachuaji. Waislamu wa siku hizi ni mfano mzuri. Tafasiri ya sheria zao za kiislamu (Sharia) zinawaambia kwamba kwa kupigana Jihadi wanaweza kumshawishi Allah awapatie Baraka ya wanawake wanawali katika paradiso. Wapigana Jihadi kwa ujinga kabisa huwa wanaamini Mungu anaweza kununuliwa kwa juhudi za mwanadamu.

Wakristo wengi wamekuwa wakifanya kitu kile kile tunapofikiri kwamba tunaweza kupata Baraka kutoka kwa Mungu kwa kutoa zaka. Kile kinachoitwa “Injili ya mafanikio” inawaeleza mamilioni kwamba Mungu hukaa katika dhabihu zetu (Kutii bila kutumainia). Inasema kwa kutoa pesa unaweza kumpa Mungu rushwa ili akupatie pesa zaidi. Unaweza kutoa ili upate. Upande mwingine wa mafundisho haya ya uongo ni kwamba kama hautatoa au “hautapanda mbegu ya fedha” mlaji (laana) atakuja katika nyumba yako. Kwa hiyo utii ni uchakachuaji wa kuapata Baraka na kuepuka laana.

Baraka na laana.

Unaweza kuwa unataka kunikumbusha kwamba Agano la kale linatufundisha kwamba tuamini katika Baraka na laana. Mara nyingi tunaichukua **Mwanzo 12:3**, *“Nitawabariki wale watakaokubariki na kuwalaani wale watakao kulaani,”* kufundisha kwamba Mungu atawabariki wenzetu wale wanaoibariki Israeli sasa na kwamba Pia Mungu ataachilia laana juu ya wale wanaoilaani Isareli ya sasa. Sura nyingine ya Agano la kale inayotumiwa kufundisha Baraka na laana katika kanisa la leo ni **Malaki 1 3:10, 11**. Tunaeleza kwamba (na watu kadhaa) kwamba kutoa zaka inaleta Baraka za Mungu kwetu na kwamba kukataa kutoa zaka ni kumleta mlaji (laana) katika mafanikio yetu (Mazao). Je tunapaswa kuendelea kuamini kwamba hili bado ni neno la Mungu kwetu? Sidhani.

Ufunuo Endelevu

Wale wote wanaofundisha kwamba laana huja tu kwa wale wanaoshindwa kutii, wanapata theologia zao kutoka katika Agano la kale na si Agano jipya. Na tatizo lao ni kushindwa kuelewa mahusiano yaliyopo kati ya Agano jipya na lile la kale. Wasomi wengi waliokomaa wanaeleza wazo la ufunuo

endelevu katika maandiko. Hii inamanisha kwamba Musa alijua zaidi sifa za Mungu, makusudi na mapenzi yake zaidi ya aliyemtangulia Ibrahimu. Abrahamu hakuna na sheria, Mungu alikuwa na shria. Baadae manabii wa Israeli walipewa ufunuo wa Kusudi la Mungu kwa ajili ya Israeli zaidi ya kile alichokijua Musa. Walikuwa wakiruydia rudia shauku ya Mungu ya kumtuma Masihi atakayewaokoa wanadamu. Walijua zaidi ya Musa. Hata hivyo Yesu anajua zaidi ya Musa kuhusu Mungu kwa sababu ni mkuu kuliko Musa. Ni mkuu kuliko Manabii kwasababu alitimiza sheria na manabii. Yesu Kristo ni Ufunuo kamili na hatima ya ufunuo wa Mungu. Katika Yeye kuna utimilifu wa Mungu.

Laana katika Agano la Kale

Hii inatusaidia kujua ni kwa nini Baraka na Laana zimefundishwa katika Agano la kale zaidi ya Agano jipya..

Katika maelezo ya Agano la kale Mungu anatenda kusudi lake kwa ajili ya kuokoa na kurejesha kile kilichopotea katika bustani ya Edeni. Laana inakuja juu ya mwanadamu aliyetenda kosa kwa uasi wa Adamu. Kutokutii kunaleta ghadhabu ya Mungu na mara zote inaitwa “Laana.” Mungu anapofanya Agano na Ibrahimu anaanza kuonesha utii lakini anatahadharisha laana(kukosa kibali) kwa wale wanaoshindwa kutii. Halafu Mungu anampatia Musa sheria zake na anazikuza. Kiwango cha waisraeliu kilipimwa kwa sheria. Sheria ilijaa ahadi ili kuwabariki wale watakao tiina kuwalaani wale wasiotii. Baraka na laana hizi kanuni zake zinalenga zaidi kjiwa watu wa agano la kale walioishi kipindi hicho cha historia chini ya sheria.

Laana katika Agano Jipya

Mtume Paulo anapokea ufunuo zaidi anapoendelea kufafanua kile kilichotokea kipindi cha kusulubiwa Yes- Masihi wa Mungu.

Yesu ni mwanakondoo wa Mungu ambaye kwa kifo chake na kumwaga damu yake kulisafisha dhambi ya ulimwengu (**Waefeso 1:7**). Akiliandikia kanisa la Wagalatia, Paulo anasema katika **Wagalatia 3:1-13** kwamba, sisi, watu wapya wa Mungu hatuko chini ya sheria na hukumu zake.

Anatuita wana wa kweli wa Ibrahimu kwa sababu tunaokolewa kwa imani katika dhambihu ya Kristo na hatuokolewi kwa matendo ya sheria (**Wagal. 3:7**). Tumebarikiwa pamoja na Ibrahimu, Muumini (**Gal. 3:9**). Halafu kwa ujasiri anatangaza kwamba tuko huru mbali na laana ya sheria: *“Kwa maana wale wote walio wa matendo ya Sheria wako chini ya laana. Maana imeandikwa amelaniwa kila mtu asiyedumu katika yote yaliyoandikwa katika kitabu cha torati ayafanye. Ni dhahiri ya kwamba hakuna mtu asiye hesabiwa haki mbele za Mungu katika sheria kwa sababu mwenye haki ataishi kwa imani. Na torati haikuja kwa imani bali ayatendaye hayo ataishi katika hayo. Kristo alitukomboa katika laana ya Torati kwa kuwa alifanya laana kwa ajili yetu maana imeandikwa amelaniwa kila mtu aangikwaye juu ya mti. Ili kwamba Baraka yta Ibrahimu iwafikilie mataifa katika Yesu Kristo tupate kupokea ahadi ya Roho kwa njia ya Imani.”*

Ni tangazo la furaha sana *“Kristo alifanyika laana kwa ajili yetu.”* Kumbuka laana inaondolewa kwa wale wanaomwamini Yesu kwa kazi aliyoifanya. Kwa sababu tuko “ndani ya Kristo” laana zetu, kutokutii na dhambi ziko msalabani na Yesu na tumewekwa huru na na sheria na laana. Hakuna laana kwa waumini, ni Baraka tu.

Hatutunzi alama ztulizofanikiwa

Hii inamanisha kwamba kwa waumini walio katika Kristo Mungu haangalii “kupata” (deni) liliwekwa kwa Yesu mabegani na kupelekwa msalabani. Ile barua ya kufaulu au kutofaulu kwako imejaana imeshalipiwa yote kabisa. Sasa hebu tafakari hii ni ngumu sana kuweka “alama za kupata au kutokupata” na mtu ambaye ambaye hatunzi kufaulu au kutokufaulu kwake! Kwa hiyo kila utii ninaoufanya kwa Mungu unaotokana na msukumo wakumfurahisha, kupata kitu kutoka kwake au kumfanya anipende zaidi ni ujinga na haufai. Utii wowote usiozingatia dhambihu kamili ya Yesu kristo kiukweli utaleta roho ya udini ambayo kamwe haiwezi kujenga ushirika na Mungu.

Ndani ya Kristo au Chini ya Sheria

Kwa hiyo tuko huru kuamua, tunaweza kuwa huru katika Kristo au kuwa katika vifungo vya sheria. Uamuzi ni wetu. Wale wakristo wanaoishi katika kushtakiwa dhamira zao, aibu au vifunga wanakuwa bado “hawajaamini” katika utii unaotokana na imani juu ya kazi aliyoikamilisha Yesu. Wanaishi kama waisraeli wa Agano la kale wanaohukumikiwa na sheria. Wagalatia inatuambia kwamba kama tutatoa utii kwa Mungu ulio na msukumo wowote ili tupate kibali cha Mungu basi utii huo unaharibu neema.

Fikiri hivi – Sheria zote za agano la Kale zilitokana na kutokumtumaini Mungu, upendo wake na rehema zake zake. Hiyo imedhihirishwa na na amri kuu nay a kwanza ya Waisraeli katika **Kumbukumbu la torati 6:4, 5** *“Sikia, eee’ Israeli: Bwana Mungu wetyu, Bwana ni mmoja. Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote kwa Roho yako yote na nguvu zako zote.”* Huu ndiyo msukumo sahihi wa kumtii Mungu. Tunampenda kwasbabu tunampenda, tunamtumainia na tunataka kumpendeza.

Kipi unachagua – Sheria au Neema? Kristo au Musa? Baraka au laana? Huwezi kuwa na yote.

Watu waliogeuzwa

Kitu pekee kinachowabadilisha watu ni mtazamo wa mabadiliko katika msalaba wa Kristo. Kutunza amri kumi hakumbadilishi mtu, wanaweza kutulia kwa muida lakini haiwezi kuwabadilisha.

Upendo wa mungu ulipofunuliwa na kupokelewa ndipo ulipowabadili watu. Tunapokamatwa na Neema ya ajabu ya Kristo ndipo sasa tunaanza kuwatumika na kutii pamoja na kutumainia.

Ni kwa jinsi gani Mungu anatubariki?

Kwa kuwa hakuna laana kwa walio katika Kristo, sasa upande wa Baraka katika utii inakuwaje? Kwakuwa siwezi kutii ili kupata Baraka zaidi sasa Baraka zinakujaje kwetu? Hebu fikiriri hivi – Kwa kuwa Mungu anabariki utii kamili hakuna hata mmoja wetu aliye haki. (**Warumi 3:10**) kile tunachoweza kumpatia Baba ni utii wa kawaida tu. Ambao unaweza kumkwaza motto wa Mungu yeyote aliye na shauku ya kumpendeza Mungu. Mungu anamwana wake aliye mtoa utii kamili na kwamba katika mwana wake huyo wa pekee Yesu kristo. Alimpatia Mungu utii kamili kwani mara zote alimpendeza Baba . Kristo ndani yetu ndiye anaweza kutoa utii kupitia sisi.

Kile Mungu anataka hutupatia

Muumini anayetaka kumpendeza Mungu anapaswa kujua na kumtumaini kweli kwamba kile Mungu anachotuamuru kufanya alishatangulia kukifanya na kutupatia nguvu ya kukifanya ndani yetu na kupitia sisi.

Imenakiliwa katika Mathayo 12 kwamba yesu alikuwa katika sinagogi na akmwona mtu aliyekuwa na mkono mlemavu. Akamwamuru mtu Yule “*Nyoosha mkono wako!*” (**Matt. 12:13**) Yesu alikuwa anamwambia yule mtu afanye kitu ambacho kwake yeye kilikuwa ni kigumu kukifanua. Hata hivyo Yule mtu alitumaini lile neno la Kristo na akanyoosha mkono wake na mara ukaponywa. Kile Mungu anachokiamuru mara zote hutupatia na nguvu ya kukifanya. Maandiko tena yanatupa kwamba mwanaume ameagizwa kumpenda mke wake kama Kristo alivyolipenda kanisa. Hii niu moja ya maagizo ambayo ni magumu kuyafanya. Hakuna mwanaume anayeweza kumpenda mke wake kama Kristo anavyoweza kumpenda. Na ndiyo maana tumekaliwa na upendo wa Yesu ulioenea katika mioyo yetu kwa niia ya roho wake Mtakatifu (**Warumi 5:5**). Kile Mungu anakitaka pia hutupatia uwezo wa kukifanya kwa neema yake. Mungu hawezi kutuambia kufanya kitu ambachop hawezi kutupatia nguvu ya kukifanya.

Yeye ni Baraka

Mwisho, Muumini aliyekomaa amesha tambua kwamba Kristo peke yake ni bora kuliko zawadi zingine zote, Baraka au vibali. Yeye ananifaa kuyliko hata vile atakavyo nifanyia. Baraka yangu kuu ni kwamba nipate kuishi katika ushirika na baba yangu wa mbinguni na kupata furaha yake kwa kuwa mshirika wake ili niweze kuleta ufalme wa Mwana wake mpendwa.